

Fundamentals of Education

Q.P. Code: 00003816

[Time:3:00 Hrs]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
- 1. All questions are compulsory.**
 - 2. Figures to the right indicate full marks.**
 - 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.**

Q.1 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Define the term Education and explain its scope in relation with other discipline.
- b) Elucidate Western thinker John Dewey idea of education.
- c) Explain the meaning and criticism of individual aim and social aim of education

Q.2 Answer Any Two of the following. (20)

- a) “Every child is a book and that all educators should make a story of it and try to understand it” – Rousseau, explain and justify through the context of educational psychology.
- b) Explain the impact of philosophy on education with suitable examples.
- c) What are the characteristics and types of learning?

Q.3 Answer Any Two of the following. (20)

- a) “Attention is the ability to choose and concentrate on relevant stimuli” Justify with respect to education implications and support it with suitable examples.
- b) Critically analyze the changing context of teaching in Indian scenario
- c) Discuss the qualities of pre-primary teacher and primary teacher.

Q.4 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Explain in details the qualification criteria of higher education teacher
- b) What is Transitional Teacher? Explain in relation to its importance and need.
- c) Briefly explain professional ethics & code of conduct for teacher

Q.5 Write short note on Any Two. (20)

- a) Maslow's Theory of Hierarchy of Needs
- b) Challenges faced by teachers while implementing critical pedagogy.
- c) Structure and phases of teaching
- d) Differentiate between Teacher centric approach and Learner centric approach

Fundamentals of Education

Q.P. Code: 00003816

(मराठी अनुवाद)

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना:

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(२०)

- (अ) शिक्षण या शब्दाची व्याख्या करा आणि इतर शिस्तीच्या संदर्भात त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- (ब) पाश्चात्य विचारवंत जॉन ड्यूईची शिक्षणाची कल्पना स्पष्ट करा.
- (क) शिक्षणाचे वैयक्तिक ध्येय आणि सामाजिक ध्येय यांचा अर्थ आणि टीका स्पष्ट करा

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(२०)

- (अ) "प्रत्येक मूल हे एक पुस्तक आहे आणि सर्व शिक्षकांनी त्याची एक कथा बनवली पाहिजे आणि ती समजून घेण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे" – रुसो, शैक्षणिक मानसशास्त्राच्या संदर्भाद्वारे स्पष्ट करा आणि त्याचे समर्थन करा.
- (ब) तत्त्वज्ञानाचा शिक्षणावरील प्रभाव योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- (क) अध्ययनाची वैशिष्ट्ये आणि प्रकार काय आहेत?

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(२०)

- (अ) "अवधान हे संबंधित उत्तेजनांची निवड करण्याची आणि त्यावर लक्ष केंद्रित करण्याची क्षमता आहे" अवधानाचे शैक्षणिक उपयोजनच्या संदर्भात आणि योग्य उदाहरणांसह त्याचे समर्थन करा.
- (ब) भारतीय स्थितीतील अध्यापनाच्या बदलत्या संदर्भाचे समालोचनात्मक विश्लेषण करा
- (क) पूर्व प्राथमिक शिक्षक आणि प्राथमिक शिक्षक यांच्या गुणांची चर्चा करा.

Fundamentals of Education

Q.P. Code: 00003816

प्र. ४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- (अ) उच्च शिक्षण शिक्षकाची पात्रता निकष तपशीलवार सांगा
- (ब) संक्रमणकालीन शिक्षक म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व आणि गरज या संदर्भात स्पष्ट करा.
- (क) शिक्षकांसाठी व्यावसायिक नीतिमत्ता आणि आचारसंहिता थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र. ५ टीपा लिहा. (दोन) (२०)

- (अ) मास्तोयांची गरजांची श्रेणीबद्ध उपपत्ती सिद्धांत
- (ब) चिकित्सक अध्यापनशास्त्राची अंमलबजावणी करताना शिक्षकांसमोरील आव्हाने.
- (क) अध्यापनाची संरचना आणि टप्पे
- (ड) शिक्षक केंद्रित उपागम आणि विद्यार्थी केंद्रित उपागम यातील फरक करा.
